

Opakovanie učiva o regiónoch Európy. Dôsledne sa naučiť, po nástupe do školy bude po zopakovaní učiva prebiehať preverovanie vedomostí formou testu.

SLOVENSKO (Slovenská republika)

Slovensko sa nachádza v strede Európy (obec Kremnické Bane sa považujú za absolútny stred Európy). Slovensko je **vnútrozemský štát** (nemáme more). **Slovensko susedí** s 5 štátmi: na severe s **Poľskom**, na východe s **Ukrajinou**, na juhu s **Maďarskom**, na juhozápade s **Rakúskom** a na západe s **Českou republikou**.

Viac ako 2/3 povrchu Slovenska zaberajú pohoria. Najväčšími a najvyššími pohoriami Slovenska sú **Vysoké Tatry** (najvyšší vrch Slovenska – Gerlachovský štít 2655 m), **Nízke Tatry**, **Veľká Fatra** a **Malá Fatra**.

Približne 1/3 územia Slovenska zaberajú nížiny, ktoré patria do Panónskej panvy. Najväčšími nížinami Slovenska sú **Podunajská nížina**, **Východoslovenská nížina** a **Záhorská nížina**. Najnižším bodom na Slovensku je výtok rieky Bodrog zo Slovenska v dedine Streda nad Bodrogom (94 m. n. m.)

Slovensko patrí do **prechodného mierneho pásma** (striedajú sa 4 ročné obdobia). Čím ďalej ideme na východ Slovenska, tým väčšie sú rozdiely teplôt medzi letom a zimou.

Najvodnatejšou riekou Slovenska je **Dunaj**, najdlhšou riekou je **Váh**, ďalšie veľké rieky sú **Hron** a **Ipel**. Najväčšie Slovenské prírodné jazero je **Veľké Hincovo pleso** a najväčšími priehradami **Zemplínska šírava** pri Michalovciach, **Liptovská Mara** pri Liptovskom Mikuláši a **Domaša** pri Humennom.

96 % územia Slovenska patrí do úmoria Čierneho mora a iba 4 % územia Slovenska patrí do úmoria Baltského mora.

Takmer celé územie Slovenska okrem nížina pokrýva **pásmo listnatých a zmiešaných lesov**. Najväčšie Slovenské mestá sú **Bratislava**, **Košice**, **Prešov**, **Nitra**, **Žilina** a **Trnava**.

Výnimočnosti Slovenska: veľké zásoby podzemných vôd, minerálnych a termálnych prameňov, bukové pralesy na východe Slovenska, jaskyne Slovenského krasu, výnimočné poľnohospodárske výrobky – parenica, bryndza, skalický trdelník, Slovensko vyrobí najviac áut na 1 obyvateľa na svete, krásne kultúrne pamiatky

ČESKO (Česká republika)

Z historického pohľadu sa Čechy delia na Čechy, Moravu a Sliezsko (severná Morava)

Česko je vnútrozemský štát strednej Európy (nemá more). **Česko susedí** so 4 štátmi – s **Poľskom** na severovýchode, s **Nemeckom** na západe, s **Rakúskom** na juhovýchode a so **Slovenskom** na východe.

Viac ako 3/4 povrchu Česka zaberajú pohoria. **Najväčšie** a najvýznamnejšie **pohoria** sú **Česká vysočina**, **Západné Karpaty** a **Krkonoše** (najvyšší vrch Česka – Snežka 1602 m. n.n m.

Približne 1/4 územia Česka tvoria **nížiny**, najväčšia z nich je **Polabská nížina na rieke Labe**. Najväčšími a najvýznamnejšími českými riekami sú **Vltava**, **Labe**, **Morava** a **Ohře**.

Česko má tak ako Slovensko **mierne prechodné podnebné** pásmo. Krušné hory a Krkonoše ale spôsobujú výrazný zrážkový tieň, to znamená, že za Krušnými horami a Krkonošami málo prší.

Najväčšími Českými **mestami** sú **Praha, Brno, Ostrava, Plzeň a Olomouc**.

Výnimočnosti Česka: výroba automobilov Škoda a Tatra, výroba traktorov Zetor, výroba a vývoz piva - Budvar, Prazdroj, Pilsner Urquell, výroba karlovarskeho porcelánu, čokolád Orion a sušienok Opavia, jabloneckej bižutérie, odevov Prostějov, svetoznáme kúpele Karlove Vary, Mariánske Lázně, Luhačovice.

Pol'sko

Pol'sko je prímorský štát, pretože sever Pol'ska obmýva Baltské more. Pol'sko susedí so 7 štátmi – na západe s **Nemeckom**, na juhozápade s **Českou republikou**, na juhu so **Slovenskom**, na juhovýchode s **Ukrajinou**, na východe s **Bieloruskom**, na severovýchode s **Litvou** a na severe s **Ruskom**.

Povrch Pol'ska je prevažne nížinatý (**Veľkopol'ská nížina**), iba na juhu Pol'ska sa nachádzajú pohoria - Karpaty. Pol'sko patrí do mierneho podnebného pásma, smerom zo západu na východ ubúda zrážok a je chladnejšie. Najväčšie pol'ské rieky **Visla a Odra** patria do úmoria Baltského mora. Na pol'ských riekach je veľa priplavov, na severovýchode je veľa jazier a močiarov. V rastlinnej výrobe Pol'ska dominuje pestovanie pšenice, raže, zemiakov, cukrovej repy a ľanu. V živočíšnej výrobe Pol'ska prevláda chov hovädzieho dobytku, ošípaných, hydiny a rybolov. Z nerastných surovín sa v Pol'sku ťaží **čierne a hnedé uhlie, železná ruda, zinok, rašelina, kamenná soľ a síra**.

Priemyselná výroba Pol'ska sa zameriava na hutníctvo (v Hornosliezskej panve pri meste Glivice), výrobu lodí (prístavy Gdansk a Gdynia pri Baltskom mori) a strojársky priemysel (výroba strojov a zariadení) – mestá Varšava (hlavné mesto Pol'ska), Wroclav a Poznaň.

Obyvateľstvo Pol'ska je rozložené nerovnomerne. Najväčšia časť obyvateľov je sústredená v strednej časti Pol'ska a vo veľkých mestách. Na juhu sa obyvatelia sústreďujú do veľkých miest a prístavov. Obyvatelia Pol'ska vyznávajú katolícku vieru.

Maďarsko

Maďarsko je vnútrozemský európsky štát (nemá more). **Maďarsko susedí** so 7 štátmi – na severe so **Slovenskom**, na severozápade s **Rakúskom**, na juhozápade so **Slovenskom a Chorvátskom**, na juhu so **Srbskom**, na juhovýchode s **Rumunskom** a na severovýchode s **Ukrajinou**.

Najväčšiu časť povrchu Maďarska zaberajú nížiny (**Veľká a Malá dunajská nížina**). Iba na severe Maďarska sa nachádzajú nižšie pohoria **Matra a Bukové vrchy**. Maďarsko patrí do mierneho podnebného pásma, smerom na východ ubúdajú zrážky a sú väčšie výkyvy počasia. Všetky rieky Maďarska patria do úmoria Čierneho mora. Najväčšími riekami sú **Dunaj a Tisa**. V Maďarsku sa nachádza **najväčšie stepné jazero Európy – Balaton**. Povrch Maďarska pokrývali v minulosti stepi.

V rastlinnej výrobe Maďarska prevláda pšenica, kukurica, slnečnica, cukrová repa, tabak, ovocie a zelenina. Chová sa najmä hovädzí dobytok, ošípané, hydina a kone. Maďarsko je chudobné na nerastné suroviny, má však obrovské zásoby bauxitu (z bauxitu sa vyrába hliník).

V maďarskom meste **Pakš** sa nachádza **jadrová elektráreň**. V Maďarsku je veľmi kvalitná železničná, cestná (diaľnice) a lodná (Dunaj) doprava.

Takmer všetci obyvatelia Maďarska sú Maďari, iba na severe žije pri Slovenských hraniciach slovenská menšina.

Priemyselná výroba Maďarska sa zameriava na výrobu strojov a zariadení, výrobu automobilov (Suzuki)

Najväčšie maďarské mestá **Budapešť** (hlavné mesto a kúpele), **Debrecín**, **Miškovec**, **Segedín**, **Gyor**. Zaujímavosti o Maďarsku klobása čabajka, debrecínska šunka, tokajské a egerské víno produkcia červenej papriky.

Rakúsko

Rakúsko je **vnútrozemský** (nemá more) a **hornatý štát** (veľkú časť územia zaberá pohorie Alpy). Alpy zaberajú celú západnú a strednú časť územia Rakúska. Rakúsko susedí s ďalšími 8 štátmi. Hlavné mesto je **Viedeň**, štátnym jazykom je **nemčina**. Veľká časť príjmov Rakúska pochádza z **cestovného ruchu**. Rakúsko má **kvalitnú cestnú sieť**, **kvalitné železnice a tunely** cez Alpy. V poľnohospodárstve prevažuje **živočíšna výroba a produkcia kvalitných syrov**. **Rakúsko** ako jedna z mála európskych krajín **nemá jadrovú elektráreň**, pretože si prísne chráni životné prostredie. Väčšina elektrickej energie je vyrobená vo **vodných elektrárnach**. Najznámejšie rakúske mestá sú **Viedeň**, **Salzburg**, **Innsbruck**, **Linz** a **Graz**. Najväčšími rakúskymi podnikmi sú OMV (rafinéria), Glock (výroba zbraní), Atomic (výroba lyží), Swarovski (výroba bižutérie) a Viena Insurance group (svetoznáma poisťovacia spoločnosť). Rakúsko sa pýši svetoznámymi hudobnými skladateľmi (Mozart, Strauss) alebo výrobou tzv. Sacherovej torty.

Švajčiarsko

Švajčiarsko je taktiež ako Rakúsko **vnútrozemský** (nemá more) **európsky hornatý štát** (približne polovicu územia zaberá pohorie Alpy). Alpy zaberajú južnú a juhovýchodnú časť Švajčiarska. Švajčiarsko susedí s ďalšími 5 štátmi. **Hlavné mesto je Bern**, obyvatelia hovoria **4 úradnými jazykmi** nemčina, francúzština, taliančina a retorománčina. Veľká časť príjmov Švajčiarska pochádza z **cestovného ruchu**. Švajčiarsko má **kvalitnú cestnú sieť**, **kvalitné železnice a tunely** cez Alpy do okolitých krajín. V poľnohospodárstve prevažuje **živočíšna výroba a produkcia kvalitných syrov** (ementál). Najznámejšie švajčiarske mestá sú **Bern**, **Zurich**, **Ženeva**, **Lusanne** a **Bazilej**. Švajčiarsko má vyspelé hospodárstvo orientujúce sa na **výrobu liekov**, **výrobu presných meracích a optických prístrojov**, **výrobu hodín** a **kvalitnej čokolády**. Švajčiarsko patrí medzi **svetové bankové veľmoci**. Najväčšími švajčiarskymi podnikmi sú Tissot, TAG Heuer, a Certina (výroba exkluzívnych hodín), Nestle (výroba cukrovín), ABB (výroba a poskytovanie technológií pre energetiku a automatizáciu).

Lichtenštajnsko

Lichtenštajnsko je **miništát**, vnútrozemské (nemá more) kniežactvo, európsky hornatý štát (celé územie zaberajú Alpy). Lichtenštajnsko susedí s ďalšími 3 štátmi. Hlavné mesto je **Vaduz**, úradný jazyk **nemčina**. Lichtenštajnsko je hospodársky vyspelý štát s priemyselnou výrobou, službami a bankovníctvom. Lichtenštajnsko má **kvalitnú cestnú sieť**. Najväčšími lichtenštajnskými podnikmi sú Hilti (výroba elektronáradia), ThyssenKrupp Presta (výroba automobilových komponentov).